

חג השבועות

מערך שיעור ביהדות

כיתות ו' ז' ח'

מטרות לשיעור:

מטרות חינוכיות:

1. תחוש התלמידה את החיבור לתורה הקדושה
2. תבין התלמידה כמה טובה התורה לשומריה גם בעוה"ז
3. תשתדל התלמידה לכבד ולהוקיר את לומדי התורה

מטרות לימודיות:

1. תדע התלמידה מדוע סופרים את העומר לקראת חג השבועות
2. תתוודע התלמידה לערכה העצום של התורה והשפעתה אף על חיינו בעוה"ז

מטרות פורמליות:

1. פיתוח יכולת חשיבה ויצירתיות
2. פיתוח מיומנות מציאת הקשר בין המשל לנמשלו
3. פיתוח יכולת יישום תכנים שנלמדו על חיי היום-יום

מערך שיעור/ יהדות שבועות לכיתות ו'-ז'-ח'

שלוש בנות יקרות, היום נלמד ביחד שיעור יהדות שיכין אותנו היטב לקראת חג השבועות.

כאן לתלות את פלקט הכותרת: "כי הם חיינו ואורך ימינו"

פתיחה: המורה תולה על הלוח תמונות של תמרורים שונים ופונה לבנות בשאלת דיון:

האם לדעתכן זה טוב או לא שיש תמרורים?

הבנות עונות וכשבת מצדדת לחיוב המורה מנסה להתקיל אותה בשאלות כמו, אבל הם מגבילים, לא נותנים לנו להתקדם מהר לכיוון הרצוי, מורים לנו כי לכאן אנו לא יכולים להיכנס למרות שמעניין אותנו וכד'

בנות: התמרורים מונעים סכנות וכד'.

נעזוב לרגע את התמרורים ונשאל שאלה:

בחג השבועות קיבלנו מתנה מה' יתברך. מהי?

בנות: את התורה.

נכון, ואנחנו שמחים עם התורה?

בנות: בוודאי.

אבל למה אנחנו שמחים עם התורה שקיבלנו, הקב"ה נתן לנו תר"ג מצוות שאנו צריכים לקיים, זה לא קשה? זה לא מגביל להרגיש שלפני

שד"דים

כניסה לרעיון השיעור בצורה מעניינת

דיון מפתח חשיבה

חג השבועות

מערך שיעור ביהדות

כיתות ו' ז' ח'

שאלות מתוך ידע קודם.	<p>כל דבר שאוכלים צריך לבדוק אם זה כשר, ולפני כל בגד שקונים לבדוק שהוא אכן על פי גדרי ההלכה?</p> <p>שאלה נוספת, במגילת רות מסופר שלאחר שנפטרו אלימלך, מחלון וכליון (בעלה ושני בניה של נעמי) מה רצתה נעמי לעשות? בנות: לצאת ממואב ולחזור לארץ ישראל.</p> <p>מקסים, ומי ליווה את נעמי בדרכה? בנות: רות ועורפה כלותיה.</p> <p>מצוין, הן התחילו ללכת, אולם כשהגיעו לפרשת דרכים מה בקשה נעמי משתי כלותיה? בנות: נעמי אמרה לכלותיה שתחזרנה למואב.</p> <p>יפה, והן הסכימו?</p> <p>בנות: עורפה חזרה ורות לא רצתה, היא המשיכה עם נעמי.</p>
שאלה רטורית	<p>נכון מאוד, היא לא הסכימה בשום פנים ואופן לעזוב את נעמי, "באשר תלכי אלך" היא אמרה והייתה מוכנה לחיות בעניות ובקושי לשם כך.</p> <p>אבל למה לדעתכן רות דבקה בנעמי? הרי היא הייתה יכולה להמשיך להיות נסיכה בארמון אביה מלך מואב, למה היא לא חזרה עם עורפה אחותה, מה היא מצאה בנעמי שאין לה במואב? את התשובות לשתי השאלות נענה כך:</p> <p>החפץ חיים מבאר לנו מהי דרך ה'.</p>
משל לשם הבנת הפשט הענין	<p>לכל אדם שתי דרכים: האחת "דרך ה'", שהיא דרך של תורה, מצוות ומעשים טובים. ויש גם דרך שנייה שהיא ההיפך מדרך התורה. ואמר על כך משל:</p> <p>קבוצת חוטבי עצים, גויים מגושמים, עבדו במשך כמה שבועות ביערות רוסיה. הם הצליחו למכור את כל העצים ורצו לשוב לבתיהם שנמצאים בעיר רחוקה. הנסיעה הייתה קשה, שלגים כיסו את הדרכים והקור היה גדול. לפנות ערב הם עצרו לחניה בפונדק דרכים, אכלו, פטפטו ושתו הרבה וודקה... רק כדי שיהיה להם חם... הם השתכרו, ותוך זמן קצר נפלו שדודים על המיטות.</p> <p>אחד השיכורים התעורר לפתע באמצע הלילה, והחליט להמשיך במשא ולצאת מיד לדרך הארוכה. הוא רתם את הסוסים למזחלת, הצליף בסוסים והתחיל לנסוע. במשך הלילה ירדו שלגים רבים וכיסו את הדרכים, עד שלא ניתן היה להבחין היכן היא דרך המלך. לסוסים יש חוש ריח מפותח, והם מסוגלים להבחין היכן היא הדרך הנכונה, אולם לגוי השיכור לא היה הרבה סבלנות, וכאשר ראה שהסוסים הולכים לאט ומידי פעם עוצרים ומרחרחים, הוא איבד את סבלנותו, הצליף בסוסים והנהיג אותם בדיוק כמו שגוי שיכור יודע להנהיג סוסים...</p> <p>בבוקר התעוררו שאר החוטבים שבפונדק, הם סעדו את לבם וביקשו לצאת לדרכם. הדרכים היו מכוסות בשלג וקשה היה להבחין היכן היא הדרך הרצויה, אולם בהמשך הבחינו בעקבות טריות של פרסות סוסים. הם שמחו מאוד על כך שמישהו כבר היה כאן וסימן להם את הדרך</p>

חג השבועות

מערך שיעור ביהדות

כיתות ו' ז' ח'

המובילה אל העיר. הם הצליפו בסוסייהם והנהיגו אותם בעקבות סימני הדרך של קודמיהם.
 כך נסעו כל האנשים ותעו ביער העבות, והכל בגלל גוי שיכור ראשון... מי יודע לאן הם יגיעו...
 כך נראית דרך שסוללים לעצמם כמה שיכורים!...
 אומר החפץ חיים:
 ישנן שתי דרכים: "דרך התורה", דרך הסלולה לנו מדורי דורות בה צעדו אברהם אבינו ובניו אחריו. אך יש עוד דרך, הפוכה מדרך התורה, דרכם של הרשעים והכופרים, זו דרך של שיכורים, עושים מה שרוצים, הולכים לאן שרוצים ומי יודע לאן יגיעו... וודאי יתעו בדרכם ואחריתם תהיה מרה...
 כתוב: "כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים"
 אומר החיד"א: התורה נותנת חיים לעושיה בעוה"ז ובעוה"ב.
 (החיד"א בספרו פתח עיניים נדרים דף כ.)
 ע"י קיום התורה והמצוות, לא רק שנקבל, וודאי שנקבל, שכר בעוה"ב על כל קיום של מצווה, אלא שגם כאן בעוה"ז החיים הרבה יותר טובים ומתוקנים.
 התורה היא כמו התמרורים שסוללים את הדרך, מורים לנו היכן ניתן לעבור והיכן ומתי לעצור, לפעמים נראים לנו כמגבילים, אך בעצם הם הכרחיים לתנועה השוטפת של הכביש והדרכים!
פלקט על הלוח: "מרבה תורה מרבה חיים" (אבות ב)
ע"י קיום התורה והמצוות, לא רק שנקבל, שכר בעוה"ב על כל קיום של מצווה, אלא שגם כאן בעוה"ז החיים הרבה יותר טובים ומתוקנים.
 וניתן גם דוגמאות...
 נדמיין לעצמנו רגע, חיים של שומר מצוות לצד כזה שאינו זכה. כמה טוב שאסור לדבר לשון הרע! כמה מריבות וחיכוכים מנעים ע"י השמירה על הפה. אז נכון שלפעמים זה קשה כי יש לנו משהו עסיסי לומר על החברה שבדיוק אתמול פגעה בי, אבל דווקא כך אנו גם אט אט **חושבות** תמיד טוב על האחר.
 רק לחשוב על השבת עושה לנו טוב בלב ולמה? דווקא בגלל כל האיסורים וההגבלות יש לנו מנוחה! לעומת זאת אדם שלא שומר תורה ומצוות, גם לו יש חופש, אך האם הוא באמת נח? במקום לשבת בנחת ליד שולחן שבת שאת הכל כבר בישלו לפני שבת, הוא מתחיל לתקן את הידית שנשברה במשך השבוע ולא היה לו זמן לתקן אותה... זו מנוחה? כמו"כ אנשים שאינם שומרים תורה ומצוות, כשיש להם מסיבות הם חוגגים וצהלים ונראה כביכול שהם ממש מאושרים, אך מה מספרים כל אותם האנשים שזכו לחזור בתשובה? אחרי מסיבות ואירועים שכאלו, תמיד הרגישו ריקנות שכזו, הרגשה גרועה של תסכול ואיבוד זמן על כלום.
 אולם, להבדיל, אחרי מסיבת סיום מסכת של אבא או של כל אחד האחים. איזו הרגשה טובה יש לנו בלב... כמה שמחה ואור! וגם אחרי

החדרת הנושא ללב
 ע"י דוגמאות מהחיים

חג השבועות

מערך שיעור ביהדות

כיתות ו' ז' ח'

פיתוח חשיבה

שהסיום נגמר יש לנו סיפוק ואנחנו חלילה לא מרגישות שבזבזנו זמן או סתם אכלנו הרבה אוכל.

יש למישהי עוד דוגמא לכך שהתורה טובה לנו גם בעוה"ז?
 תשובות מגוונות...

כי התורה הקדושה לא רק מחייבת אותנו כי אם סוללת לנו דרך חיים טובה, דרך אל החיים המאושרים והאיכותיים ביותר שיכול להיות, אנחנו פתאום מבינות כמה אור שופכת לנו התורה על החיים. וזה חוץ מהשכר הגדול שמצפה לנו בעוה"ב!

ואומר הרב פינקוס:

אין שמחה כשמחת התורה, אין תענוג כתענוג החכמה. אין דבקות כמו דביקות להשי"ת. הקב"ה מושך אותנו אליו - "משכני אחריו נרוצה". ולאן? "הביאני המלך חדריו" - להכנס לחדרי התורה, "נגילה ונשמחה בך" (שיר השירים א,ד). זהו הדבר המתוק והערב יותר מכל!

(הרב פינקוס זצ"ל, נפש שמשון על התורה)

ועכשיו אנחנו גם מבינות למה רות המואבייה דבקה בנעמי, אפילו שהייתה נסיכה בארמון מלך מואב! כי היא הבינה שאם היא רוצה חיים טובים ומאושרים באמת אז היא תזכה להם רק על ידי שמירה על התורה והמצוות במלואן!

ועכשיו, לאחר שהבנו כמה טוב לנו שזכינו לקבל את התורה בחג השבועות, הסברנו למה אנו שמחים עם התורה, אני רוצה לשאול אתכן שאלה.

נתאר לעצמינו סבא וסבתא שארגנו בחופש הגדול מסיבה לכל הנכדים, מפגש משפחתי עם תוכניות וארוחה עשירה. ואז בסיום הערב פנה סבא לכולם ואמר: כולנו היום נהנינו להיפגש כאן יחד, להחליף חוויות ולאכול מהאוכל הטעים שסבתא טרחה להכין. החלטתי שכדאי לקרוא לערב המיוחד הזה בשם.

איזה שם נראה לכן שסבא נתן לערב?

בנות: יום האחדות, יום המשפחתיות וכד' כיד הדמיון...

רעיונות מקסימים. אולם אני רוצה להפתיע אתכן ולומר לכן שסבא קרא לערב, יום האוטובוסים...

ולמה? כי כולם הגיעו למפגש באוטובוס.

מה אתן אומרות, נראה לכן?

בנות: לא.

נכון, זה מאוד מצחיק לקרוא לערב של חוויה וחיבור על שם הדרך. אבל אם תשמנה לב, זה בדיוק מה שקורה לנו בחג השבועות. חג מתן תורה, יום כ"כ גדול ואיך הוא נקרא? חג השבועות. ולמה? כי ספרנו שבע שבועות מחג הפסח...

ויותר מזה הרי חג השבועות זה החג היחיד שלא כתוב את התאריך שלו בתורה אלא כתוב: "וספרתם לכם ממחרת השבת שבע שבתות...".

הספירה היא המודגשת, לסוף ה-49 יום של הספירה מגיע החג, באמת נראה קצת מוזר...

סיפור לצורך הסברה והפשטה

חג השבועות

מערך שיעור ביהדות

כיתות ו' ז' ח'

סיפור לשם הפטה והחדרת המסרים

נספר סיפור שאחריו נבין את הסיבה. מעשה בחבורת חסידים שהחלטה לנסוע ללובלין לשבת פרשת יתרו, לקראת קבלת התורה. נטלו את הטלית והתפילין, צררו את אמתחתם, ושכרו עגלה. נסעו באווירה מרוממת, השמיעו דברי תורה ושרו שירי התעוררות כהתכוננות לשבת המרוממת שיעבירו במחיצת הקדוש החוזה מלובלין זצ"ל. בדרכם עברו ברופשיץ, שם נכנסו אל הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל והפצירו בו שיסע עימם. בתחילה ענה להם כי לא חשב לנסוע בשבת זו וכי ייסע בפעם אחרת אל הצדיק. אך משהפצירו בו החסידים נענה להם ולעצמו אמר: בוודאי בהתלהבותם הרבה ידביקו גם אותי ואף אני אשיג השגות מרוממות.

לאחר נסיעה הגיעו כל בני החבורה ללובלין ועלו לקבל את פני רבם. החוזה מלובלין קיבל את פני החסידים בחיבה, ואילו הרבי מרופשיץ שהיה מגדולי מקורביו, לא הראה אותות קירבה. תמה הרבי מרופשיץ, אך ניחם את עצמו בכך שאמר לעצמו: וכי באתי עד לכאן כדי לקבל ולהתפנק באותות אהבה?, הרי באתי כדי לשמוע את קבלת התורה מפי החוזה מלובלין הקדוש. בקוצר רוח המתין לקריאת התורה בה ישמע מפי הרב הדומה למלאך את תאור קבלת התורה. אולם לאכזבתו, לא חש בהתעוררות המיוחדת. לא הרגיש כי הוא רואה את הקולות, לא חווה את האש והברקים, העשן והלפידים, ולא שמע את קול ה' כפי שציפה לחוש כבכל פעם.

בסעודה שלישית אמר החוזה מלובלין דברי תורה. הוא דרש על הפסוק מהפרשה: "והיו נכונים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני" (שמות יט, יא) והסביר: לכאורה היה מעמד הר סיני מרעיש כ"כ מחנות מלאכים ירדו עם השכינה הקדושה, שבעת הרקיעים נפתחו לפניהם. היו רואים את הנשמע, העולם התמלא בשמים, ובכל דיבור שיצא מפי הקב"ה יצאה נשמתם של ישראל ומלאכי השרת תמכו בהם והחיו אותם עד שלא יכלו יותר ומשה המשיך לומר את הדברות הנותרות. גילויים כאלו, עצומים ונהדרים כ"כ, בהכרח שייחרטו עמוק בנשמות ויביאו להתפעלות עצומה. אך רואים אנחנו שבכל זאת הוצרכו ישראל לשלושת ימי ההגבלה, שלושה ימים של הכנה למתן תורה, כי בלא הכנה ראויה בלי להתכונן כמו שצריך, לא ייחרט המאורע בלבבות ולא תורגש כל התעוררות.

את כל זה דרש החוזה מלובלין בדרשתו בסעודה שלישית (זוכרות?) ומי שמע את הדברים? הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ זצ"ל. אז הבין הרבי מרופשיץ מדוע קיבל החוזה מלובלין את פניו בקרירות, ומדוע לא הרגיש התעוררות כ"כ בקריאת התורה... ולמה באמת לא חש בהתעלות?

בנות: כי לא התכונן...

יפה מאוד, הרבי מרופשיץ לא התכונן מלכתחילה לנסוע אותה שבת לחוזה מלובלין ולכן גם לא התכונן כראוי ולא הכין את עצמו כהרגלו

חג השבועות

מערך שיעור ביהדות

כיתות ו' ז' ח'

חשיבה ויצירתיות

לקראת המעמד הקדוש ימים רבים, ומכיוון שכך לא היו לו הכלים לקלוט את השפעת הרשמים...

(מעין המועד, שבועות)

פלקט על הלוח: "והתקדשתם והייתם קדושים" (ויקרא י"א מד) פירש הרב הקדוש 'השם משמאל' מסוכאטשוב זצ"ל: "והתקדשתם" לשון הכנה וזימון.

כפי שמזמן עצמו, כך יזכה לקדושה, לא פחות ולא יותר! גם אנחנו רוצות להגיע מוכנות לחג השבועות, לקלוט את הרשמים, להרגיש את מעמד הר סיני מחדש, להתרגש בתפילה איך נעשה זאת? הרב פינקוס אומר: מי שרוצה שתהיה לו התחלה של שייכות לתורה-ראשית כל האהבה! אהבה פירושה מסירות, חשק ותענוג. אהבה פירושה אכפתיות.

ואיך באמת אנו יכולות לגלות אכפתיות, לעשות משהו למען התורה? בנות מעלות רעיונות...

יפה מאוד, משהו קטן לאח היקר שיושב ועוסק בתורה, איזה שוקולד נחמד, כוס תה חמים, מילה טובה ופרגון...
'כל הכבוד איך אני נהנית לראות אותך לומד' או 'איזה צדיק אתה, בע"ה תהיה גדול הדור הבא!' וכד'...

אפשר גם להתפלל על זה, לבקש מה' שיתן לנו הארה, שנרגיש חיבור ומתיקות. לכוון בתפילת שחרית של החג **"והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך"**- תרים אותנו, תרומם אותנו ה' טפח מעל שנזכה לצאת מהחג הזה מרוממות יותר, נעלות יותר, עם הרגשה שלא התעסקנו רק בעוגות גבינה, אלא גם הרגשנו את המשמעות של החג, את השמחה בקבלת התורה, בתרי"ג מצוות שה' נתן לנו...

כמובן שלהתפלל ולבקש אפשר גם תוך כדי שמכינים את כל העוגות וכו' שזה גם חשוב מאוד לעזור לאמא להתכונן לחג, אפשר לכוון שאני מכינה את כל זה ללומדי התורה. שיהיה לאבא שלי עוד כח ללמוד לאחים היקרים שבישיבות או בת"תים ואפילו לאחי הקטן שיגדל ויהיה ת"ח בע"ה.

וכך גם לנו יש חלק בתורה שלהם, ע"י שאנחנו נותנות מזמננו, מכוחינו ומליבנו לתורה ולהקב"ה גם אנחנו מתעלות יותר ומרגישות את הקדושה!

העברת הנלמד
למעשה ויצירת חווייה

סיכום הנלמד

לסיום: כל אחת מקבלת דף שבו תכתוב לאחד מבני משפחתה מחמאה ואיחול לקראת קבלת התורה (בצירוף סוכריות).